

Alþingi
Erindi nr. Þ 141/1232
komudagur 11.1.2013

UMSÖGN

Um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 99/2010 um ívilnanir vegna nýfjárfestinga á Íslandi

Fjárfestingarsviði Íslandsstofu hefur borist ofangreint frumvarp til umsagnar. Því er út af fyrir sig fagnað að þær breytingar sem hér eru lagðar til, virðast taka mið af þeirri staðreynd að rýmka beri ákvæði ákveðinna greina frumvarpsins og laga það betur að þeim veruleika sem Ísland stendur frammi fyrir varðandi beina erlenda fjárfestingu.

Fátt er mikilvægara fyrir endurreisn íslensks efnahagslífs að mati flestra, en fjölþætt bein erlend fjárfesting. Áhugi erlendra fjárfesta er einnig fyrir hendi úr mun fjölþættari atvinnugreinum en hingað til hefur þekkt.

Því er mikilvægt að stjórnvöld sendi þau skilaboð til þeirra erlendu fjárfesta sem uppfylla skilyrði laganna um ívilnanir, að þeir séu boðnir velkomnir og að vilji sé til stuðnings við verkefni á uppbyggingartíma.

Reynslan af núverandi ívilnalöggjöf hefur að mati undirritaðs verið í stórum dráttum eftirfarandi:

-Mikilvægt er að löggjöf af þessu tagi sé til staðar þar sem slík tilvist laga ein og sér, staðfestir vilja yfirvalda til að laða að beina erlenda fjárfestingu.

-Álit þeirra fjárfesta sem hafa sótt um ívilnanir síðan árið 2010 er almennt séð jákvætt varðandi tilvist sjálfra laganna, þó í engu tilfelli ráði hinar fjárhagslegu ívilnanir úrslitum um fjárfestingarákvörðun. Í öllum tilfellum eru veittar ívilnanir langt undir þeim viðmiðum sem leyfilegt er skv. ákvæðum EES samnings.

-Ljóst er að byggja þarf upp meiri sveigjanleika í löggjöfina en nú er þannig að unnt sé að koma betur til móts við hagsmuni nýrra atvinnugreina sem hingað leita. Þetta á ekki síst við um þær skattalegu ívilnanir sem nú eru í boði.

-8.gr. og 12.gr. laganna hafa ekki verið virkjaðar á gildistímanum (ákvæði um stofnfjárstyrk og þjálfunarstyrk), þar sem ekki hefur verið áhugi eða geta til þess að virkja þessi ákvæði í gegnum fjárlög hvers árs. Því má segja að slík ákvæði séu fremur til óþurftar heldur en hitt, séu þau ekki virkjuð, þar sem erfitt hefur reynst að skýra út fyrir fjárfestum af hverju slík ákvæði séu til staðar, úr því borin von sé til þess að slíkir styrkir verði veittir.

Þó talið sé jákvætt í sjálfu sér að rýmka heimildir til ívilnana með þeim hætti sem hér er lagt til telur undirritaður eðlilegt að benda á ýmis atriði sem hafa beri í huga þegar mat er lagt á umræddar tillögur til breytinga ívilnalaganna:

-Núgildandi löggjöf er með sólarlagsákvæði. Lögin gilda til ársloka árið 2013 og því ljóst að þær breytingar sem lagðar eru til muni aðeins gilda út 2013. Eðlilegra væri að framkvæma heildarendurskoðun á löggjöfinni nú þegar í ljósi þeirrar reynslu sem af henni hefur hlotist og í tengslum við framkomnar tillögur að stefnumótun um beina erlenda fjárfestingu sbr. þingskjal 1497 frá 11.júní 2012. Litlar og tíðar breytingar valda spurn um stefnu stjórnvalda í þessum efnum og geta jafnvel leitt til frestunar framkvæmda ef ætla má að lögin verði endurskoðuð með enn jákvæðari hætti þegar heildarendurskoðun fer fram.

-Breytingartillögur við núgildandi frumvarp fela í sér tiltölulega takmarkaðar breytingar og eru varla í takti við þá reynslu sem af lögnum hefur hlotist að mati undirritaðs. Mikilvægt væri t.d. í þessu sambandi að horfa jafnframt til möguleika á skattaafslætti/niðurfellingu á fyrstu árum starfseminnar og/eða hliðstæðum afslætti í tilekinn árafjölda eftir að skattgreiðslur ættu að koma til.

-Þó ákvæði 12.gr. um þjálfunarstyrki sé enn inni í frumvarpinu, er ekki að sjá að lagt hafi verið til fjármagn í fjárlögum til slíkra ívilnana á árinu 2013. Þetta ákvæði verður því áfram óvirkt út gildistíma frumvarpsins. Þar sem eitt af markmiðum ríkisstjórnarinnar er að laða að fjölbreyttari beina erlenda fjárfestingu en hingað til hefur þekkt, er þetta sérlega bagalegt því nýjar atvinnugreinar (t.d. gagnaver, gróðurhúsaframleiðsla, þörungafframleiðsla, koltrefjafframleiðsla) þurfa einmitt hvað mest á því að halda að stutt sé við aðlögun og þjálfun vinnuafslisins í byrjun.

-Heildarendurskoðun á þeirri löggjöf sem tengist beinni erlendri fjárfestingu er afar brýn. Fjárfestingarvaktin, starfshópur skipaður af iðnaðarráðherra, nú atvinnuvega – og nýsköpunarráðherra hefur að beiðni atvinnuvega-og nýsköpunarráðuneytisins hafið skoðun á íslenskri löggjöf sem með einum eða öðrum hætti tengist samkeppnishæfni okkar við að laða að beina erlenda fjárfestingu. Áformað er að hópurinn skili heildstæðum tillögum um endurskoðun einstakra laga og lagaákvæða í febrúar eða mars mánuði. Væntanlega verða í þessu samhengi settar fram tillögur til úrbóta á sviði skattalöggjafar, löggjafar um eignarétt og leigu útlendinga hér á landi, laga um beina erlenda fjárfestingu, umhverfis og skipulagsmála og „expatriate“ og innflytjendalöggjafar. Sum þessara atriða hafa beina skírskotun og tengingu við endurskoðun ívilnalaganna og því er mikilvægt að endurskoðunin fari fram samhliða.

Þó vakin sé athygli á ofangreindum atriðum er þó á engan hátt lagt til að breytingartillögur þær sem fram koma á frumvarpinu, frestist eða taki ekki gildi. Hins vegar er áréttað að hér er að mati undirritaðs um óverulegar og tiltölulega þröngar breytingar á frumvarpinu að ræða og gera jafn brýnt og áður, að framkvæmd verði heildarendurskoðun af því tagi sem getið er um hér að framan.

Reykjavík 11. Janúar 2013

_____
Þórður H. Hilmarsson
Forstöðumaður fjárfestingarsviðs Íslandsstofu